

Vardagen för PDA-familjer i Sverige 2026

En kartläggning över stöd och insatser -
vad som görs och vad som hjälper

"För oss känns det som att varken skolan, BUP eller socialtjänsten förstår problemet alls utan försöker ge oss stöd på helt fel sätt. Detta tar otroligt mycket tid och energi.

Grupper online i Sverige och utomlands är det som hittills varit mest hjälpsamt."

— PDA-förälder

Om rapporten

En efterfrågad fördjupning

Detta är Föreningen PDA Sveriges andra nationella kartläggning av PDA-familjers vardag i Sverige.

Den första rapporten, ***Vardagen för PDA-familjer i Sverige 2025 - en helt omöjlig ekvation***, visade med tydlighet att familjer med PDA-barn lever under strukturellt mycket svåra villkor. En oacceptabelt hög skolfrånvaro. Kraftigt försämrad arbetsförmåga hos föräldrar - som en konsekvens att de behöver vårda sina barn dygnet runt. En utbredd känsla av att vara lämnade ensamma och övergivna av samhällets stödsystem.

Årets rapport fördjupar sig i det som 2025 års rapport identifierade som centralt för de här familjernas situation: hur fungerar stödet från skola, vård, socialtjänst och Försäkringskassan i praktiken? Vad möter familjerna när de väl söker hjälp? Vad fungerar – och vad fungerar inte?

Vi passade även på att undersöka vad som händer med de familjemedlemmar som befinner sig i utkanten av den här situationen - syskonen, men även vad PDA-barnen lär sig utanför skolan, och slutligen påverkan för de föräldrar som med alla medel försöker hålla ihop en oerhört svår familjesituation.

Om rapporten

Kartläggningens huvudresultat

149 vårdnadshavare från hela Sverige deltog i årets kartläggning. Svar kom in från familjer hemmahörande i kommuner över hela Sverige, från Ystad i söder till Luleå i norr. Det finns även en stor spännvidd av svar från såväl storstäder som landsbygd - där förutsättningarna för stöd och tillgängligheten till stöd ofta skiljer sig markant. Rapportens huvudresultat blev:

- 1. Kunskapsbristen i samhället har mycket negativ påverkan för de här barnens hälsa och deras möjlighet att ta del av sin lagstadgade rätt till utbildning.** Det hjälper inte att erbjuda fler insatser om insatserna är missriktade eller direkt kontraproduktiva. Det hjälper inte att ha välvilliga pedagoger om de inte vet hur de ska bemöta ett barn med PDA. Kunskapsspridning kring hur barn med PDA-profil fungerar är en förutsättning för att alla stöd, insatser och åtgärder ska fungera.
- 2. Föräldrarna är en del av lösningen, inte en orsak till problemet.** Att 56 % av föräldrarna anklagats för bristande föräldraskap av skolan kan inte handla om att föräldrarnas förmåga är bristfällig – det är ett tydligt tecken på att systemet saknar förståelse för vad dessa familjer möter. Föräldrarna är ofta kompetenta, engagerade och uppoffrande. De är också helt slutkörda på grund av den enorma belastningen av familjesystemet som de tvingas hantera varje dag.
- 3. Barn med PDA kan lära och växa – under rätt förutsättningar.** 84 % av barnen lär sig och utvecklas utanför skolan, på sina egna villkor, enligt kartläggningen. Det är ett kraftfullt argument för att det inte är barnens kapacitet som begränsar dem. Det är förutsättningarna de ges.

Skolan – en plats utom räckhåll för de flesta barn med PDA

60 %

av dem med
problematisk skolfrånvaro
har haft över 80 % frånvaro

62 %

av dem som fått sin
skoltid reducerad
har fått den minskad
med minst 80 %

Stödet i skolan
är inte alls eller
bara något
hjälpssamt

77 %

Möts av förståelse
i mycket låg eller
låg utsträckning

66 %

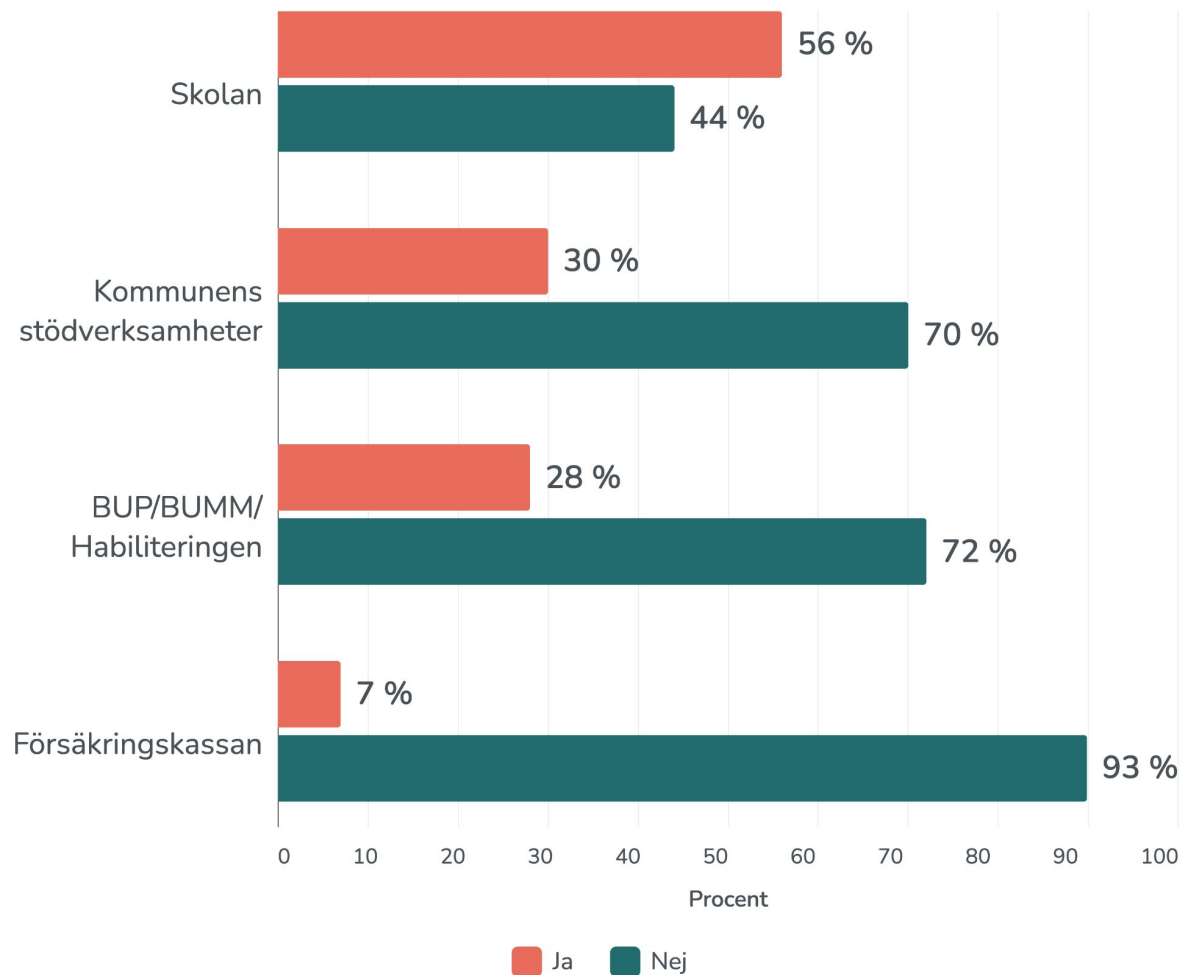
Har blivit
anklagade för
bristande
föräldraskap

56 %

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

Samhället anklagar PDA-föräldrar för bristande föräldraskap

Vården och habiliteringen – inte mycket verksam hjälp

67 %

har upplevt mycket låg
eller låg förståelse från
BUP, BUMM eller
Habiliteringen

80 %

uppger att kontakten varit
inte alls eller bara något
hjälpssam

28 %

har upplevt sig
anklagade för
bristande föräldraskap

32 %

har betalat privat för
utredning, vård eller
habilitering

Kommunens stödverksamheter – svårtillgängliga resurser

77 %

uppgger att de i låg eller
mycket låg utsträckning
möts med konstruktiv
dialog och förståelse från
kommunens
stödverksamheter

30 %

har upplevt sig
anklagade för bristande
föräldraskap av
kommunens
stödverksamheter

Familjesituationen i praktiken - vad det innebär för vårdnadshavare

63 %

har sjukskrivits till följd av familjesituationen under de senaste två åren

84 %

har gått ner i arbetstid eller tvingats sluta arbeta helt

26 %

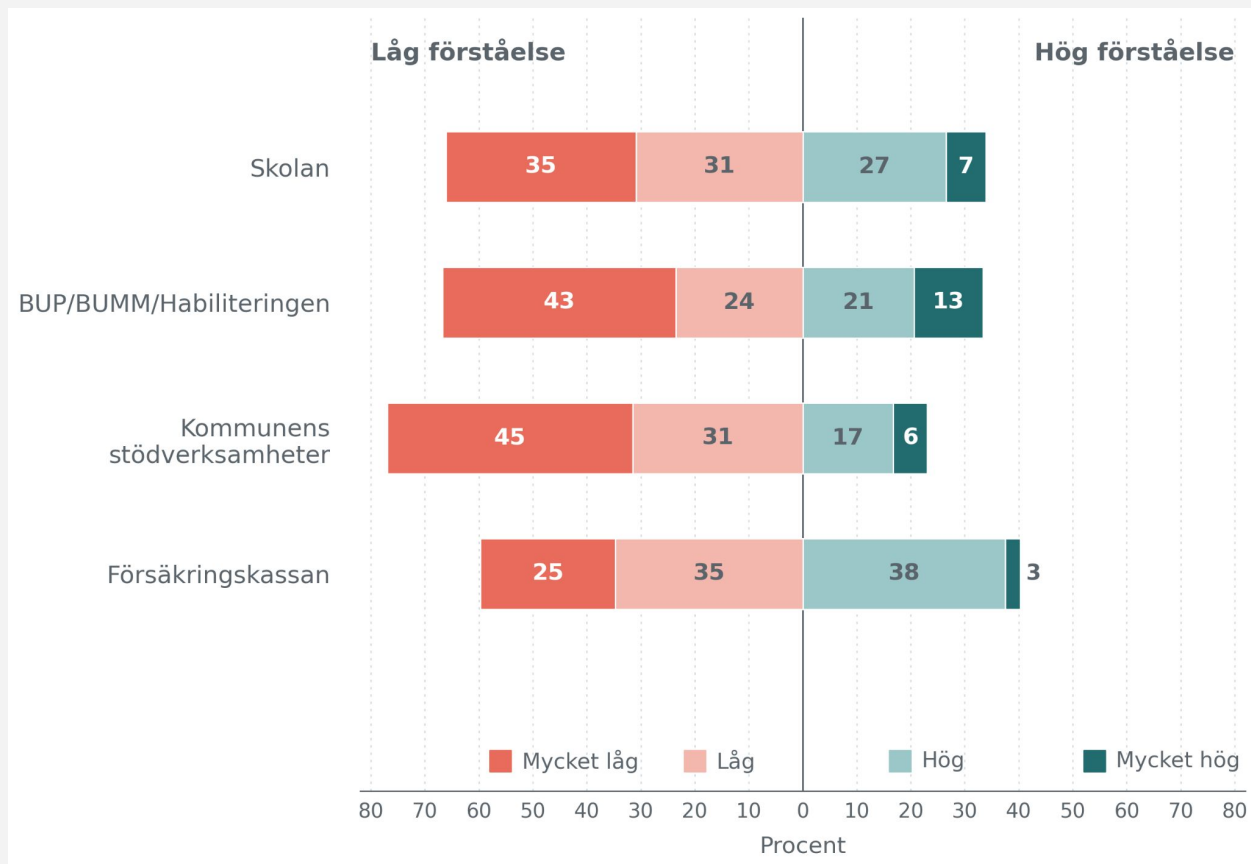
har tvingats sluta arbeta helt

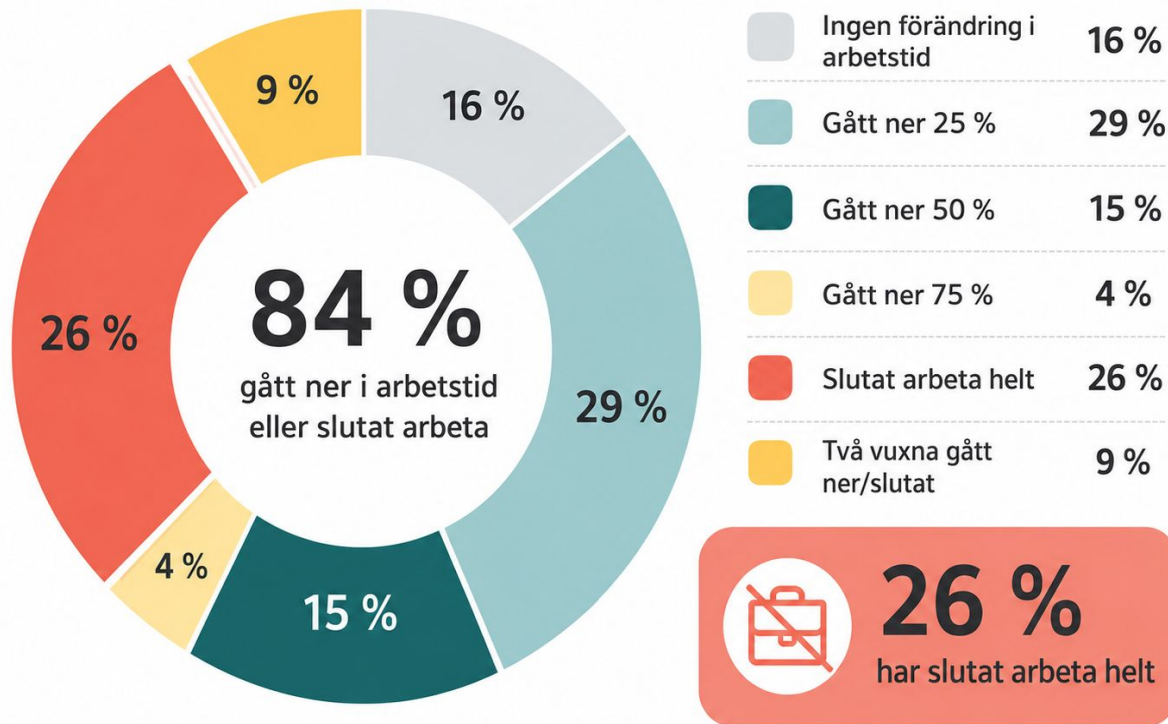
100 %

av respondenter med syskon rapporterar minst en negativ konsekvens för syskonen

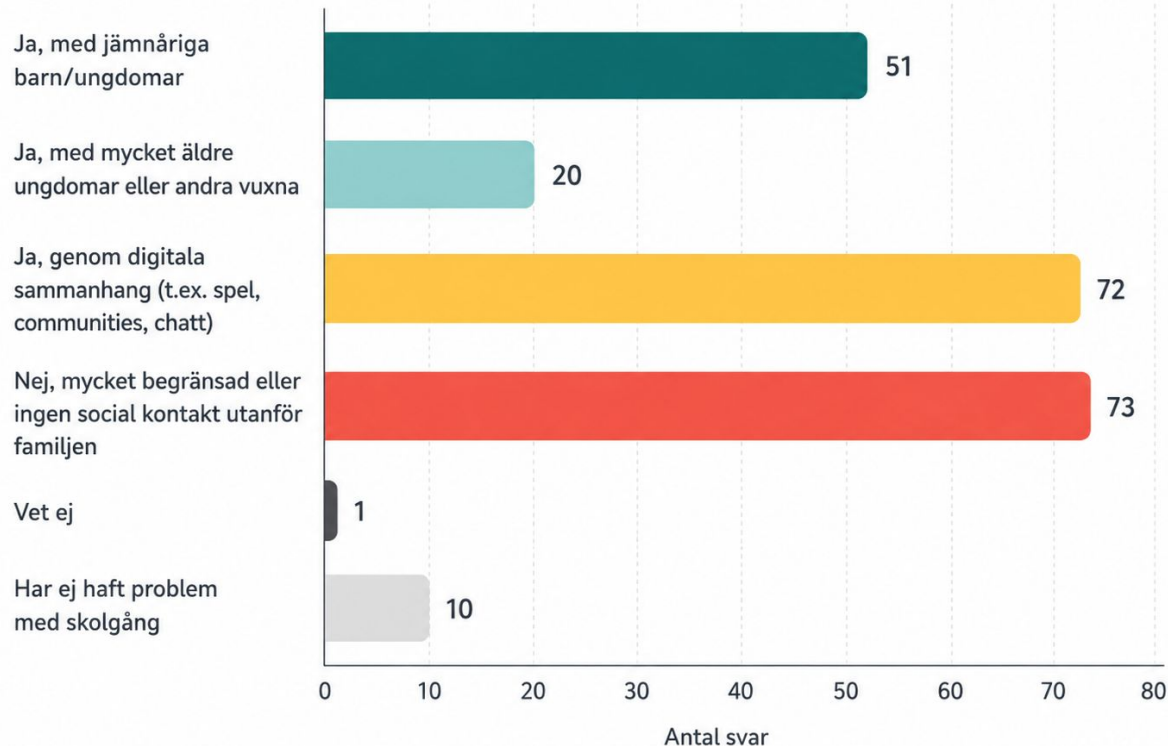
Samhället möter PDA-familjer med låg förståelse för deras utmaning

Stor negativ
påverkan för
föräldrarnas
möjlighet att
försörja
familjen

PDA-barnens
sociala
situation: har
de relationer
även när de är
hemma från
skolan?

PDA-barn har
stor potential
till lärande -
när de gör på
sitt sätt

82 %

utvecklar nya kunskaper och
färdigheter utanför skolan i
hög eller mycket hög utsträckning

79 %

lär sig primärt genom att följa
sina intressen snarare än genom
planerat, målriktat lärande

Låg kravbild

Tillit från vuxna

Utgå från starka intressen

Flexibilitet i tid och rum

Förutsägbarhet och trygghet

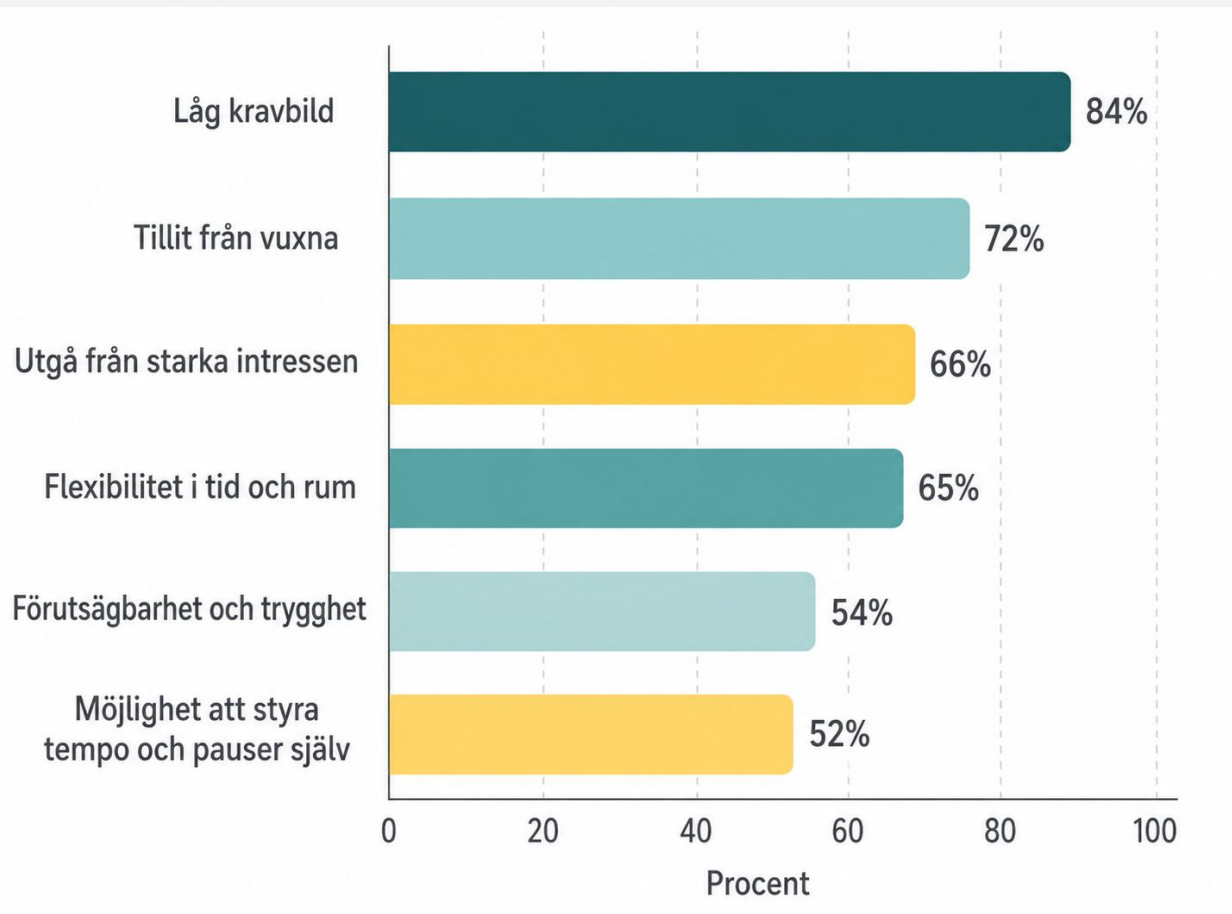
Möjlighet att styra tempo
och pauser själv

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Procent

Så här fungerar
lärande som
bäst för barn
med PDA!

PDA-föräldrars råd om konkreta och nödvändiga förändringar

Skolan

- Integrera kunskap om PDA i lärarutbildning och rektorsutbildning samt i fortbildning för all befintlig skolpersonal.
- Säkerställ att elevhälsoteam har kompetens att identifiera och möta barn med PDA-profil, inklusive barn med internaliserad PDA som skickligt maskerar sina utmaningar i skolan.
- Skapa flexibla och individualiserade skolformer som tar barnets behov av autonomi på allvar – inte som undantag, utan som struktur.
- Stoppa användningen av exponeringsbaserade metoder för barn vars skolfrånvaro beror på PDA-relaterad utbrändhet.
- Se till att stöd kan ges på platser och i former som faktiskt fungerar för barnet.

Vård och habilitering

- Erkänn PDA som en särskild profil inom neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och anpassa utrednings- och behandlingsinsatser därefter.
- Säkerställ att BUP, BUMM och Habilitering känner till PDA-profilens särdrag och att de erbjuder insatser som faktiskt adresserar PDA-relaterade svårigheter.
- Tillhandahåll stöd till hela familjesystemet, inte enbart till barnet – inklusive stöd till föräldrar och syskon.
- Korta kötider och säkerställ att familjer inte behöver vänta i år på utredning och stöd.

PDA-föräldrars råd om konkreta och nödvändiga förändringar

Kommunens stödsystem

- Utbilda personal inom socialtjänst, LSS och familjebehandling i vad PDA innebär och hur familjer med PDA-barn kan stödjas på ett adekvat sätt.
- Säkerställ att tillgängliga insatser kan anpassas till barn och ungdomar med PDA, som ofta inte kan ta emot stöd i de former som är gängse norm.
- Utforma avlastningsformer som fungerar för barn med stort behov av samreglering.
- Sluta misstänkliggöra föräldrar som förklarar varför ett visst stöd inte fungerar.

Försäkringskassan

- Utbilda handläggare i vad PDA innebär och vilka behov som följer med tillståndet.
- Säkerställ att bedömningsinstrument och beslutsgrunder kan fånga de unika behov som barn med PDA har.
- Informera aktivt familjer om vilka stöd de kan ha rätt till – den passiva modellen av "man får leta själv" slår hårdast mot de mest utsatta.

Beslutsfattare

- Betrakta PDA som en prioriterad samhällsfråga med stora och omfattande konsekvenser för skolorvar, psykisk ohälsa och arbetsmarknad.
- Avsätt riktade resurser för kunskapsspridning, kompetensutveckling och metodutveckling för arbetet med PDA.
- Följ den internationella utvecklingen kring PDA och säkerställ att Sverige inte halkar efter.
- Erkänn att det behövs samhällsreformer för att vända situationen – föräldrar ska inte behöva stå ensamma och "trolla med knäna".

Föreningen PDA Sverige, augusti 2026

Hela rapporten finns att ladda ned på: pdasverige.se/rapport2026

Material och data får gärna delas vidare, i oförändrat skick och med angivande av Föreningen PDA Sverige som källa.

pdasverige.se | info@pdasverige.se | Facebook: [Föreningen PDA Sverige](https://www.facebook.com/ForeningenPDA)